

El renaixement de 'Rilindja'

'Rilindja' és el periòdic més antic de Kosovo. El seu director, l'experimentat periodista Blerim Reka, assegura que al seu país és molt important educar una nova generació de periodistes.

Blerim Reka, és especialista en dret internacional i diplomàcia, membre de l'associació dels advocats de Kosovo, corresponsal del BBC World Service, fundador de la revista *Kosova Law Review* i autor de llibres diversos, entre els quals hi ha: *Kosovo: un cas de diplomàcia preventiva* o *El dret d'autodeterminació: la dimensió internacional del problema de Kosovo*. Actualment és també copresident del Consell Legislatiu de l'Administració Internacional a Kosovo. És home de poques paraules però d'un gran dinamisme.

El 8 de juliol de 1990, les autoritats sèrbies tanquen l'editorial Rilindja ('Renaixement', en albanès), i en poc temps totes les seves propietats són cedides a l'empresa sèrbia fundada per l'ocasió: Panorama. Rilindja canvia de nom i torna a treure un diari, però Panorama els obliga a pagar un lloguer de 5.000 marcs mensuals per mitja planta en el seu propi edifici. La meitat de l'equipament de la impremta és robada i enviada a Krajina, la regió sèrbia de Croàcia. Avui dia s'han establert en un palau de premsa buit, quasi sense línies telefòniques. El serbis han trencat o destruït tot el que no han pogut endur-se.

—*En quines condicions funciona el diari Rilindja actualment?*

—Abans de la guerra comptàvem amb 185 periodistes. Però som conscients que en noves condicions de mercat haurem de lluitar per la qualitat però també per reestructurar la plantilla. Actualment hem baixat a 102 treballadors (dels quals 60 són periodistes), i és probable que haguem de reduir encara més aquest nombre. A més, fa un any i mig que treballem sense cobrar. Si el diari es ven, i si no hi ha cap imprevist, podríem plantejar-nos el primer pagament dels nostres treballadors a partir del proper mes.

—*En aquest moment es beneficien d'alguna ajuda?*

—Una ONG francesa, *Droit de parole*, ens ha proporcionat vuit ordinadors i 20 tones de paper, que ens permet treure el diari durant un temps. D'altra banda, gràcies a la mateixa ONG i a l'ajuda tècnica de radio Monte Carlo, en poc temps començarem a emetre des de Radio Rilindja.

—*És un projecte ambiciós.*

—Però és necessari per a la pluralitat de la informació. I no és l'únic. Aspirem a obrir una escola de periodisme. Seria una manera de divulgar l'experiència professional de *Rilindja*. Uns professors de periodisme de Lille (França) ja ens han promès assistència professional, però necessitaríem comptar

també amb l'ajuda i la col·laboració de les ONG i altres institucions. És summament important educar una nova generació de periodistes, perquè no podem construir un futur respectuós dels drets humans amb els antics mètodes d'informació. Un altre projecte que tindria la seva importància en la situació actual de Kosovo és la creació d'un institut d'investigació dels mitjans de comunicació. Pel que fa a l'edició, considerem raonable reduir el nostre catàleg d'una desena de revistes a un únic setmanari.

—*Pensen reprendre totes les activitats que desenvolupaven abans de la guerra?*

—En una reunió celebrada fa tres dies, hem decidit tornar a crear els set departaments que funcionaven abans: el diari, la impremta, la difusió, la xarxa comercial, la xarxa de llibreries, l'edició literària i el departament dels llibres de text i del material escolar.

—*On se situa políticament el diari Rilindja?*

—Fa tant temps que no rebem cap ajuda que ara seria absurd "vendre'ns" a algun corrent polític local, podent demanar ajudes de l'estranger sense obligació de modificar la nostra política editorial.

—*Tanmateix en els últims anys l'edició del diari Rilindja a l'estranger semblava expressar clarament certes tendències.*

—Es tracta dels nostres ex-col·laboradors que han usurpat la capçalera de *Rilindja* sense el nostre consentiment, i hem dut el tema als tribunals. Li puc assegurar que el diari editat a Kosovo vigilarà particularment per mantenir la seva independència i reflectir les seves pròpies opinions. **G. J.**

"Fa tant temps que no rebem cap ajuda que ara seria absurd 'vendre'ns' a algun corrent polític local, podent demanar ajudes de l'estranger sense obligació de modificar la nostra política editorial."